

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθ. Πρωτ. ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ 27
Αριθ. Πρωτ. ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΠΕΡ/ΣΕΩΝ 18
Ημερομηνία Κατάθεσης 4-6-2018
Ώρα Κατάθεσης 12.00

Αθήνα, 04/06/2018

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΠΕΡΩΤΗΣΗ

προς τους Υπουργούς:

1. Περιβάλλοντος & Ενέργειας
2. Τουρισμού
3. Οικονομίας & Ανάπτυξης
4. Εσωτερικών
5. Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

ΘΕΜΑ: Απεξάρτηση από τα πλαστικά... αν όχι τώρα, τότε;

Στις 28 Μαΐου 2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισηγήθηκε πρόταση Οδηγίας προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τη μείωση της χρήσης ορισμένων πλαστικών προϊόντων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρήση των πλαστικών προϊόντων πολλαπλασιάζεται αλόγιστα τα τελευταία χρόνια με οδυνηρές επιπτώσεις για το περιβάλλον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότείνει συγκεκριμένους κανόνες για τη σταδιακή απεξάρτηση των κρατών μελών ειδικά από τα πλαστικά είδη μιας χρήσης.

Στην Ευρώπη παράγονται κάθε χρόνο 25,8 εκατομμύρια τόνοι πλαστικών αποβλήτων. Και από αυτά, εκατοντάδες χιλιάδες τόνοι πλαστικών καταλήγουν στις θάλασσες ανάμεσα στις οποίες και στην Μεσόγειο.

Εξαιτίας του σύντομου κύκλου χρήσης των πλαστικών υλικών, το 95% της αξίας χάνεται και αυτό ισοδυναμεί με οικονομική απώλεια ύψους 70-105 δις ευρώ.

Τα προϊόντα μιας χρήσης που «ενοχοποιεί» η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι:

- πλαστικές σακούλες

- μαχαιροπήρουνα- καλαμάκια, αναδευτήρες,
- μπατονέτες,
- μπαλόνια- καλαμάκια στήριξης μπαλονιών,
- δοχεία τροφίμων,
- ποτήρια και τα καπάκια τους,
- μπουκάλια αναψυκτικών,
- γόπες τσιγάρων,
- προϊόντα γυναικείας υγιεινής,
- περιτυλίγματα τροφίμων.

Αυτά τα δέκα προϊόντα καθημερινής χρήσης, μαζί με τα αλιευτικά εργαλεία (δίκτυα, σχοινιά κ. ά.) που εγκαταλείπονται ή χάνονται στις θάλασσες, αποτελούν το 70% των θαλάσσιων απορριμμάτων. Ειδικότερα για τα απορρίμματα στις παραλίες, χαρακτηριστικά είναι τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, σύμφωνα με τα οποία σε κάθε 100 μέτρα παραλίας στη Μεσόγειο απαντώνται 110 καπάκια ποτηριών, 91 πλαστικά μπουκάλια και 131 καλαμάκια.

Αρκετά κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και άλλες χώρες, προχωρούν ήδη στον περιορισμό της χρήσης των πλαστικών προϊόντων και στην κατάργησή τους, όπου αυτό είναι δυνατό. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Η Γαλλία το 2016 αποφάσισε ότι τα αναλώσιμα επιτραπέζια σκεύη θα πρέπει από τον Ιανουάριο του 2020 να είναι κατασκευασμένα κατά το ήμισυ από βιολογικής προέλευσης υλικά που θα μπορούν να κομποστοποιηθούν στο σπίτι.
- Στη Βρετανία σύντομα θα τεθεί σε ισχύ νομοθετική ρύθμιση που θα απαγορεύει τα πλαστικά καλαμάκια, τους πλαστικούς αναδευτήρες, τις μπατονέτες και τα υγρά μαντηλάκια. Στόχος είναι στη Γηραιά Αλβιόνα να μην υπάρχουν πλαστικά

μπουκάλια, πλαστικά ποτήρια και μαχαιροπίρουνα και καμία πλαστική συσκευασία μιας χρήσης.

- ο Στην Ισπανία, σε τουριστικούς προορισμούς όπως οι Βαλεαρίδες νήσοι, απαγορεύεται από το 2019 στα ξενοδοχεία και στους χώρους εστίασης να διαθέτουν πλαστικά μπουκάλια. Ταυτόχρονα θα υποχρεούνται να δίνουν νερό βρύσης σε παγούρια ή ποτήρια πολλαπλών χρήσεων.
- ο Στην Αυστραλία, το Bundanoon, δύο ώρες νότια του Σύδνεϋ, έγινε η πρώτη πόλη παγκοσμίως στην οποία σταμάτησε η πώληση εμφιαλωμένου νερού, ενώ στην Γερμανία πολλές πόλεις ακολουθούν το Μόναχο, που από το 1990 απαγορεύει τη χρήση ποτηριών ή μπουκαλιών μιας χρήσης σε οποιαδήποτε δημόσια εκδήλωση.
- ο Ενενήντα αμερικανικά πανεπιστήμια έχουν απαγορεύσει την κατανάλωση εμφιαλωμένου νερού στις πανεπιστημιούπολεις τους, ενώ σε αρκετές πόλεις απαγορεύεται η πώληση πλαστικών φιαλών νερού χωρητικότητας κάτω του ενός λίτρου.
- ο Η Κίνα, που το 2016 «απορροφούσε» το 51% των παγκόσμιων πλαστικών απορριμμάτων, αποφάσισε πρόσφατα να απαγορεύσει την εισαγωγή τους, γεγονός που κάνει δυσβάσταχτη την διαχείριση των πλαστικών απορριμμάτων της Ευρώπης.

Την ίδια στιγμή στην Ελλάδα «καταναλώνονται» ετησίως εκατοντάδες εκατομμύρια πλαστικά μπουκάλια, εκατοντάδες εκατομμύρια καλαμάκια και δεκάδες εκατομμύρια πλαστικές συσκευασίες φαγητού. Τα στοιχεία είναι εφιαλτικά: κάθε μέρα ένα εκατομμύριο πλαστικά ποτήρια μιας χρήσης καταλήγουν στα σκουπίδια. Η χώρα μας έχει πολύ χαμηλό ποσοστό ανάκτησης και ανακύκλωσης - μόλις 16% - ενώ σε ορισμένες χώρες το ποσοστό αγγίζει το 60%. Δυστυχώς στην Ελλάδα κύρια μέθοδος διαχείρισης των απορριμμάτων εξακολουθεί να είναι η απόθεση στο έδαφος σε ποσοστό 80%. Αντιστοίχως στην ΕΕ, στις χωματερές οδηγείται μόλις το 28% των απορριμμάτων (κομποστοποίηση 16%, αποτέφρωση 27%, ανακύκλωση 28%).

- ο Η ετήσια κατανάλωση πλαστικών συσκευασιών στην Ελλάδα είναι κοντά στους 300.000 τόνους, εκ των οποίων στην ανακύκλωση καταλήγουν 50.000 τόνοι.

- Έρευνες των τελευταίων χρόνων, δείχνουν ότι το 56% των απορριμμάτων που συλλέχθηκαν από τις θάλασσες είναι πλαστικά.
- Μόλις τον Νοέμβριο του 2017 ψηφίστηκε από την Ελληνική Βουλή ο νόμος που επιβάλλει ειδικό τέλος στην χρήση πλαστικής σακούλας. Σημειώνεται ότι η σχετική Οδηγία είχε εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ήδη από το 2015.

Και όλα αυτά σε μια χώρα με ακτογραμμή 13.767 χιλιόμετρα - την μεγαλύτερη μεταξύ όλων των χωρών της Μεσογείου - και με περισσότερα από 100 κατοικημένα νησιά. Με τον τουρισμό, την αλιεία, την ναυτιλία, αλλά και την οικιστική ανάπτυξη να αποτελούν τον βασικό κορμό της ελληνικής οικονομίας, δραστηριότητες που συνδέονται άρρηκτα με το θαλάσσιο περιβάλλον και την παράκτια ζώνη.

Μια εθνική στρατηγική απεξάρτησης από τα πλαστικά θα έπρεπε λοιπόν να αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα. Με τη θέσπιση κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου, αλλά και με ενισχυτικές προσπάθειες από τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μέχρι τώρα η κεντρική διοίκηση καθυστερεί δραματικά, ενώ οι τοπικές πρωτοβουλίες είναι λίγες και αποσπασματικές. Στην Αλόνησο είχαμε από τον Δεκέμβριο του 2015 τη δράση «Αλόνησος χωρίς πλαστικές σακούλες», που έφερε μείωση έως και 90% στη χρήση της. Αντιστοίχως κινήθηκε η Σίφνος, η Χίος και η Σαντορίνη. Η Σίκινος δε φιλοδοξεί να γίνει το πρώτο νησί χωρίς πλαστικά καλαμάκια, τα οποία θα αντικατασταθούν από επαναχρησιμοποιούμενα ή βιοδιασπώμενα (με δράση που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «Sea Change» του Κοινωφελούς Ιδρύματος Α. Κ. Λασκαρίδη).

Με δεδομένη την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική σημασία της παράκτιας ζώνης και του θαλάσσιου χώρου για την χώρα μας,

Με δεδομένη την επιβάρυνση της παράκτιας ζώνης και του θαλάσσιου χώρου από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες και ιδιαίτερα την ρύπανσή του από πλαστικά απόβλητα,

Με δεδομένο ότι η Ε.Ε. και τα άλλα κράτη μέλη έχουν προβεί με γοργούς ρυθμούς σε προπαρασκευαστικές ενέργειες για τον περιορισμό της χρήσης πλαστικών προϊόντων για την προστασία ιδιαίτερα του θαλάσσιου περιβάλλοντος,

Κρίνεται επείγουσα ανάγκη η Πολιτεία σε κεντρικό αλλά και περιφερειακό επίπεδο να προχωρήσει σε νομοθετικές και άλλες παρεμβάσεις.

Να διευκολύνει την μετάβαση της βιομηχανίας στην παραγωγή φιλικότερων προς το περιβάλλον προϊόντων.

Να συνεργασθεί με τους επιστημονικούς και εκπαιδευτικούς φορείς προκειμένου να εκπαιδευθούν οι πολίτες και οι μαθητές στην λελογισμένη χρήση πλαστικών.

Επερωτώνται λοιπόν οι αρμόδιοι Υπουργοί:

- 1) Πότε θα παρουσιαστεί ένα ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο που θα προωθεί την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωσης πλαστικών υλικών και την παραγωγή νέων καινοτόμων και μεγαλύτερης διάρκειας προϊόντων;
- 2) Υπάρχει σχέδιο για πιλοτική εφαρμογή προγραμμάτων κατά προτεραιότητα στις νησιωτικές και παράκτιες περιοχές για τον περιορισμό πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης;
- 3) Θα ενισχυθούν οικονομικά φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για «πράσινες» πολιτικές; Θα συνδεθεί η οικονομική ενίσχυση τοπικών πολιτιστικών και θρησκευτικών εκδηλώσεων, ιδιαίτερα κατά την καλοκαιρινή περίοδο, με την αποφυγή της χρήσης πλαστικών ποτηριών, πιάτων και μαχαιροπίρουνων;
- 4) Μελετάται η ενδεχόμενη επιβολή περιβαλλοντικού τέλους στη χρήση πλαστικών προϊόντων, πέραν της πλαστικής σακούλας;
- 5) Σε ποιες ενέργειες θα προβούν για την σταδιακή προσαρμογή της βιομηχανίας πλαστικών στα νέα δεδομένα που δρομολογούν οι αποφάσεις και οι περιορισμοί της Ευρωπαϊκής Επιτροπής; Έχουν αναζητηθεί κοινοτικοί πόροι για τον σκοπό αυτό;
- 6) Θα ενισχυθούν οικονομικά από διαθέσιμους κοινοτικούς πόρους τουριστικές επιχειρήσεις για την απόκτηση οικολογικού σήματος;

7) Σε ποια εξειδικευμένα μέτρα θα προβούν για την προστασία περιοχών που επιβαρύνονται, ιδιαίτερα λόγω της αυξημένης προσέλευσης τουριστών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες;

Οι Επερωτώντες Βουλευτές

Σταύρος Θεοδωράκης – Α΄ Θεσσαλονίκης

Γιώργος Αμυράς – Β΄ Αθηνών

Σπύρος Δανέλλης – Ηρακλείου

Σπύρος Λυκούδης – Α΄ Αθηνών

Γιώργος Μαυρωτάς – Αττικής

Γρηγόρης Ψαριανός – Β΄ Αθηνών